

ΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΚΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΕΙΣ ΤΟ ΜΕΞΙΚΟΝ

(14-25 Ἀπριλίου 1985)

ΥΠΟ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Θ. ΣΤΑΥΡΙΑΟΥ

Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης

Ὁ ὑποφαινόμενος, τυχὼν τῆς σεπτῆς ἀδείας τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας, μετέβην εἰς τὸ Μεξικὸν τῆς Κεντρικῆς Ἀμερικῆς, ἔνθα παρέστην ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου παρὰ τῇ Ἐπιτροπῇ ἐπὶ τῆς Θεολογικῆς Ἐκπαιδύσεως εἰς τὰς πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν ταύτην συνδεομένας καὶ λαβούσας χώραν θεολογικῆς φύσεως ἐκδηλώσεις, 14-25 Ἀπριλίου 1985.

Σύσκεψις ἐπὶ τῆς Θεολογίας ὑπὸ τοῦ Λαοῦ. Πόλις τοῦ Μεξικοῦ, Μεξικόν, 14-18 Ἀπριλίου 1985.

Ἡ σύσκεψις αὕτη συνῆλθεν εἰς τοὺς χώρους τῆς θεολογικῆς κοινότητος τοῦ Μεξικοῦ, μιᾶς οἰοῦναι ἀδελφότητος τῶν ἐκεῖ συνεργαζομένων προτεσταντικῶν θεολογικῶν σχολῶν, ἡ ὁποία προσφέρεται διὰ παρομοίας ἐκδηλώσεις. Ἐπετέλεσε τὸ ἔργον τῆς ἀπὸ τὴν Κυριακὴν 14ην μέχρι τῆς Πέμπτης 18ης Ἀπριλίου 1985. Παρῆσαν περὶ τοὺς πενήκοντα ἀντιπρόσωποι, μέλη τῆς Μονίμου Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς Θεολογικῆς Ἐκπαιδύσεως τοῦ ΠΣΕ, θεολόγοι καὶ ἄλλοι, μὲ μεγαλύτερον ἀριθμὸν προσώπων ἐκ τοῦ γ' κόσμου. Οἱ Ὀρθόδοξοι μὲν μόλις ἔφθανον τοὺς πέντε. Τὸ ἴδιον δὲ καὶ οἱ Ρωμαιοκαθολικοὶ τοιοῦτοι, παριστάμενοι ὡς παρατηρηταί. Συμπρόεδροι ἦσαν οἱ θεολόγοι καθηγηταί: κ. Ἄννα ντέ Γκαρτσία καὶ Δρ. Ζοσέ Μιγκουέζ-Μπονίνο—ἡ πρώτη ἀπὸ τὴν Νικαράγουαν καὶ ὁ δεύτερος ἀπὸ τὴν Ἀργεντινὴν.

Αἱ ἐργασίαι ἤρχιζον μὲ τὴν πρῶτην προσευχὴν, διεξήγοντο δὲ ἐν ὀλομελείᾳ καὶ καθ' ὁμάδας. Μέσα εἰς τὰ πλαίσια αὐτῶν ἐπραγματοποιήθησαν ἀνὰ μία ἰδιαίτεροι συναντήσεις μὲ τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς παραλλήλως ὑπὸ τῆς ὑποενοτήτος τῆς Νεολαίας τοῦ ΠΣΕ συνεργουμένης συσκέψεως τῆς Νεολαίας καὶ μὲ τοὺς θεολόγους καθηγητάς, τοὺς πάστορας κ.λ. ἐκ τοῦ Μεξικοῦ.

Κατὰ τὰς ἐν ὀλομελείᾳ συνελεύσεις ἀνεγνώσθησαν αἱ ἐπὶ τοῦ θέματος εἰσηγήσεις καὶ ἐγένοντο αἱ ἐπ' αὐτῶν παρατηρήσεις ὑπὸ ὀρισθέντων προσώπων, ἀπάντων δυτικῶν θεολόγων. Ἡ ἐκλογή τοῦ θέματος προῆλθεν ἀπὸ τὴν ἀπόφασιν τῆς ΣΤ' γενικῆς συνελεύσεως τοῦ ΠΣΕ τοῦ Βανκούβερ (1983), τὴν

ὁποῖαν ἀπεδέχθη ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ 1984, ὡς πρὸς τὰ κύρια σημεῖα, τὰ ὁποῖα δεόν νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψει αὐτῆς ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῆς Θεολογικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ ΠΣΕ κατὰ τὴν μετὰ τὴν ΣΤ' γενικὴν συνέλευσιν περίοδον: 1. Ἡ θεολογία ὑπὸ τοῦ λαοῦ. 2. Ἐνεργεῖν (ποιεῖν) δικαιοσύνην καὶ εἰρήνην. 3. Ἀνάπτυξις ἐν τῇ πνευματικότητι.

Ἐκτὸς τῶν γενικῶν τούτων ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ 1984 ὤρισεν ἐπιπροσθέτως ὅπως ἐντὸς τοῦ 1985 συγκληθῆ εἰς τὸ Μεξικόν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς Θεολογικῆς Ἐκπαιδεύσεως σύσκεψις με θέμα: «Ἡ Θεολογία ὑπὸ τοῦ Λαοῦ». Οἱ περισσότεροι ἐκ τῶν ὁμιλητῶν-συνέδρων, κυρίως ἐκ τοῦ γ' κόσμου, ἀπέδιδον εἰς τὸν ὄρον «Θεολογία» τὴν ἔννοιαν τῆς ὁμολογίας πίστεως καὶ κατὰ δεύτερον λόγον τῆς ἐρμηνείας καὶ κατανοήσεως τῶν πρὸς τὴν πίστιν καὶ τὸν Θεὸν σχετιζομένων ἐκφράσεων. Τὸν ὄρον δὲ «λαός, λαϊκοὶ» ἐξελάμβανον ἄλλοι μὲν ὡς περιλαμβάνοντα ὀλόκληρον τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ, δηλαδὴ τοὺς πιστοὺς, τοὺς βεβαπτισμένους, ἐνῶ ἕτεροι, οἱ περισσότεροι, ὑπὸ μίαν στενὴν ἔννοιαν, ἀποδεχόμενοι μίαν μερίδα μόνον ἐκ τῶν πιστῶν, δηλαδὴ τοὺς καταδυναστευομένους, τοὺς διωκομένους, τοὺς ἀδικουμένους, τοὺς ὑπομένοντας, καὶ κυρίως τοὺς πτωχοὺς, τοὺς εἰς τὸ περιθώριον τῆς ζωῆς καὶ τῆς κοινωνίας διαβιοῦντας.

Τὸ ὅλον θέμα τοῦτο ἐντάσσεται μέσα εἰς τὰ εὐρύτερα πλαίσια τῆς νέας τάσεως ἢ μεθόδου ἐρεύνης τῆς θεολογίας ὑπὸ τὴν προοπτικὴν τοῦ «ἐνεργεῖν θεολογίαν», ἐν συνδυασμῷ, συγκρίσει ἢ ἀντιθέσει πρὸς τὸ μανθάνειν ἢ διδάσκειν αὐτήν. Ἡ θεολογία αὕτη σχετίζεται πρὸς τὸ πολιτικόν, τὸ κοινωνικόν, τὸ πολιτικόν, τὸ οἰκονομικόν κ.λ. περιβάλλον. Ἔχει χαρακτῆρα ἐπαγωγικόν. Λαμβάνει δὲ διαφόρους ὀνομασίας, ἀναλόγως τοῦ τόπου καὶ τῶν συνθηκῶν μέσα εἰς τὰ ὁποῖα ἀναπτύσσεται καὶ διαμορφοῦται, γνωριζομένη ὡς ἡ πολιτικὴ θεολογία, ἡ θεολογία τῆς ἐπαναστάσεως, ἡ μαύρη θεολογία, ἡ θεολογία τῶν γυναικῶν, ἡ θεολογία τῶν πτωχῶν καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς Ὁ τύπος ὅπου συνήρχετο ἡ παροῦσα σύσκεψις, ὁ μέγας ἀριθμὸς τῶν παρευρισκομένων ἐκεῖ ἐκπροσωποῦντων τὰς τάσεις ταύτας καὶ ἡ ἐκ τῶν τάσεων τούτων ζῶσα-δυναμικὴ ἐμπειρία εἰς τὴν Νότιον καὶ τὴν Κεντρικὴν Ἀμερικὴν καθίστων ἐνδιαφέροντα τὰ ὅσα διεξήγοντο καὶ ἐγένοντο κατ' αὐτήν. Ὁ πατριαρχικὸς ἀντιπρόσωπος προέβη εἰς δεδομένας, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συσκέψεως, περιστάσεις εἰς τὰς ἀναλόγους παρεμβάσεις.

Χωρὶς νὰ ὑποτιμῶνται αἱ σχέσεις τῶν προβλημάτων τοῦ συγχρόνου κόσμου πρὸς τὴν θεολογίαν σήμερον, ἰδιάζουσιν θέσιν διὰ τὴν θεολογίαν ἐξακολουθεῖ νὰ διακρατῆ ἡ παραδοθεῖσα εἰς τοὺς Ἀγίους ὑπὸ τοῦ Κυρίου καὶ τῶν Ἀποστόλων πίστις, δηλαδὴ τὰ βασικὰ δόγματα τῆς πίστεως ἡμῶν, ὅπως ἐτέθησαν καὶ διετυπώθησαν ὑπὸ τῶν οἰκουμενικῶν Συνόδων, ἡ καθολικότης, ἡ οἰκουμενικότης, ὁ μυστηριακὸς χαρακτῆρ τῆς Ἐκκλησίας. Συναφῶς πρὸς ταῦτα, ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία δέχεται πάντας τοὺς βεβαπτισμένους καὶ χρι-

σμένους ως μετέχοντας τῆς θεολογίας, ὅτι κάθε πιστὸς εἶναι καὶ θεολόγος, ὅτι ἰδιαιτέρως διὰ τὴν θεολογικὴν ἐπιστήμην, διδάσκουν ἀνέκαθεν ταύτην κληρικοί καὶ λαϊκοί, σπουδάζουν δὲ ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ἀνήκοντες εἰς ὅλας τὰς τάξεις τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὅτι ὡς ἐκ τούτου ἐλλείπουν κυριαρχικαὶ τάσεις ἀπὸ μέρους τῆς ὀρθοδόξου θεολογίας καὶ τῶν θεολογούντων ἐπὶ τῶν ἄλλων τέκνων τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν θέματος, καλὸν θὰ εἶναι ὅπως ἀποφεύγονται αἱ ριζοσπαστικαὶ ἐπὶ τῶν συγχρόνων θεολογικῶν προβλημάτων ἀντιλήψεις, καθὼς καὶ αἱ ἀπὸ τῆς ἄλλης πλευρᾶς ὑπερσυντηρητικαὶ ἀπόψεις.

Τέλος, ὅτε ὑπεβλήθη εἰς τὴν ὀλομέλειαν τὸ ὑπὸ τῆς ἰδιαιτέρας ἐπιτροπῆς συνταχθὲν κείμενον ἐκθέσεως, ὅπου ἐνεφανίζοντο ἀκραῖαι τινες ἀντιλήψεις περὶ «τῆς ἐκ νέου δημιουργίας τῆς Ἐκκλησίας» καὶ περὶ τοῦ ἀπολύτου κύρους διὰ πάντας τοὺς πιστοὺς τῶν ὡς ἄνω θεολογικῶν ρευμάτων, ὡς καὶ ἀρκετὰ κενὰ ἀπὸ πλευρᾶς ὀρθοδόξου, ὁ ἴδιος προέβη εἰς τὰς ἀναλόγους παρατηρήσεις, αἱ ὁποῖαι καὶ ἐνεσωματώθησαν εἰς τὸ τελικὸν κείμενον τῆς ἐκθέσεως. [Βιβλιογραφία: Νησιώτου, Νικολάου Ἀ., Ἡ Ἀπολογία τῆς Ἐλπίδος, Ἀθ. 1975, ἀν. ἀπὸ τὴν «Θεολογίαν». Σταυρίδου, Βασιλείου Θ., Οἱ Λαϊκοὶ ἐν τῷ Ὀρθοδόξῳ Κόσμῳ, Ἰστ. 1961, ἀν. ἀπὸ τὴν «Ὀρθοδοξίαν». Τοῦ Αὐτοῦ, Ἱστορία τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, Ἀθ. 1964, Τοῦ Αὐτοῦ, Ἡ Ἐ' Γενικὴ Συνέλευσις τοῦ ΠΣΕ, Βιβλιογραφικὸν ἄρθρον, Θεσσ. 1976, ἀν. ἀπὸ τὸν «Γρηγόριον τὸν Παλαμᾶν»].

Ἡ Ἐτησίᾳ Συνέλευσις τῆς Μονίμου Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς Θεολογικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ ΠΣΕ, Ὁαξτεπέκ, Μεξικόν, 18-25 Ἀπριλίου 1985.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῆς Θεολογικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ ΠΣΕ, αὐστηρῶς φέρει τὸν τίτλον «τὸ Πρόγραμμα...» καὶ συνιστᾷ μίαν ἀπὸ τὰς ὑποενοτήτας τῆς Γ' Ἐνοτήτος «Ἐκπαίδευσις καὶ Ἀνανέωσις»: 1. Ἐκπαίδευσις. 2. Ἐπιτροπὴ (ἢ Πρόγραμμα) ἐπὶ τῆς Θεολογικῆς Ἐκπαιδεύσεως. 3. Ἀνανέωσις καὶ Κοινοτικὴ Ζωή. 4. Γυναῖκες εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Κοινωνίαν. 5. Νεολαία.

Τὸ σημερινὸν Πρόγραμμα (ἢ ἡ Ἐπιτροπὴ) ἐπὶ τῆς Θεολογικῆς Ἐκπαιδεύσεως, μὲ τὴν ὀνομασίαν «Γαμεῖον τῆς Θεολογικῆς Ἐκπαιδεύσεως» ἰδρύθη τὸ 1958 ὡς παράρτημα τοῦ Διεθνοῦς Συμβουλίου Ἱεραποστολῶν (ΔΙΣ) κατὰ τὴν εἰς τὴν Γκάαν γενικὴν συνέλευσιν αὐτοῦ τὸ 1957/1958. Τὸ ΔΙΣ ἐνεσωματώθη, μεθ' ὅλων τῶν παραρτημάτων αὐτοῦ τὸ 1961 εἰς τὸ ΠΣΕ (Γ' γενικὴ συνέλευσις, Νέον Δελχί), ἀποτελέσαν τὸ Τμῆμα (ἀργότερον ὑποενοτήτα) τῆς Παγκοσμίου Ἱεραποστολῆς καὶ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τοῦ ΠΣΕ.

Ἡ ἰδιαιτέρα Ἐπιτροπὴ ἤρχισε νὰ λειτουργῇ μὲ τὴν ὀνομασίαν Πρόγραμμα (ἢ Ἐπιτροπὴ) ἐπὶ τῆς Θεολογικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ ΠΣΕ ἀπὸ

τοῦ Ἰουλίου 1977 ὡς μία ὑποενότης τῆς Α' ἐνότητος τοῦ ΠΣΕ «Πίστις καὶ Μαρτυρία». Τελικὰ δὲ τὸν Ἰανουάριον 1981 ἔλαβε τὴν θέσιν τῆς εἰς τὴν Γ' ἐνότητα «Ἐκπαίδευσις καὶ Ἀνανέωσις» τοῦ ΠΣΕ. Ἀρχικῶς τὸ Ταμεῖον ἰδρύθη τὸ 1958 διὰ νὰ παρέχῃ οἰκονομικὴν (κυρίως) καὶ ἄλλην βοήθειαν εἰς τὰ πάσης φύσεως θεολογικὰ ἰδρύματα τοῦ γ' κόσμου. Ἀργότερον, κατὰ τὴν ἐξέλιξίν του, μέσα εἰς τὸ ΠΣΕ, μολονότι ἤρχισε νὰ στρέφῃ τὰ ἐνδιαφέροντά του πρὸς τὴν θεολογικὴν ἐκπαίδευσιν καθόλου καὶ πρὸς τὰς ἐξ ἡπείρους (1983), παρὰ ταῦτα ἐκράτει τὸν ἀρχικόν του πρὸς τὰ αὐτὰ ἰδρύματα τοῦ γ' κόσμου σύνδεσμον, συνεχίζον τὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τούτων. Ἐνταῦθα δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῆς Θεολογικῆς Ἐκπαιδύσεως τοῦ ΠΣΕ, ἐντὸς τῶν νέων ἀρμοδιοτήτων αὐτῆς, συνεκάλεσε σύσκεψιν μὲ τὸν τίτλον «Ὁρθόδοξος Θεολογικὴ Ἐκπαίδευσις διὰ τὴν Ζωὴν καὶ Μαρτυρίαν τῆς Ἐκκλησίας», 4-8 Ἰουλίου 1978, Βασιλεία τῆς Ἑλβετίας. (Β. Θ. Σ τ α ρ ἰ δ ο υ, ἐργασία ὑπὸ τὸν αὐτὸν τίτλον, Ἀθ. 1980, ἀν. ἀπὸ τὴν «Θεολογίαν»). Ἡ ἐφευρετικὴ ὑπῆρξεν ἡ πρώτη ἀπὸ κοινοῦ συνέλευσις τῆς νέας, ἀπὸ τοῦ Βανκοῦβερ 1983 καὶ ἐξῆς, Μονίμου Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς Θεολογικῆς Ἐκπαιδύσεως τοῦ ΠΣΕ. Συνῆλθε δὲ εἰς τὸ κέντρον συνεδρίων τοῦ Ὁαξτεπέκ, δύο ὥρας ὀδικῶς ἐκ τῆς πόλεως τοῦ Μεξικοῦ, τοῦ κράτους τοῦ Μεξικοῦ, ἐπὶ ὀκταήμερον, ἀπὸ τῆς Πέμπτης 18ης, μέχρι τῆς Πέμπτης 26ης Ἀπριλίου 1985.

Ἐκ τῶν 21 μελῶν τῆς μονίμου ἐπιτροπῆς παρευρίσκοντο οἱ περισσότεροι. Ἐκ τῶν δύο εἰς τὴν ἐπιτροπὴν Ὁρθοδόξων, ὁ ἕτερος τῶν μελῶν, θεοφ. ἐπίσκοπος Τιργοβύστου κ. Βασίλειος, τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρουμανίας, ἀπουσίαζεν. Παρίστατο, ὡσαύτως, ὑπὸ τὴν ιδιότητα τοῦ συμβούλου μετὰ μιᾶς διερμηνέως, ὁ ἔλλογ. καθηγητῆς τῆς θεολογικῆς Ἀκαδημίας τῆς Μόσχας κ. Μιχαὴλ Ἰβάνωφ. Ὁ Διευθυντῆς τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς Θεολογικῆς Ἐκπαιδύσεως τοῦ ΠΣΕ δρ. Σαμουὴλ Ἀμίρθαμ, τῆς Ἠνωμένης Ἐκκλησίας τῶν Νοτίων Ἰνδιῶν, ἀνέγνωσε τὴν ἐκθεσίν του. Εἰσαγωγικῶς ὠμίλησε περὶ τῆς ἱστορικῆς ἐξελίξεως τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἐμνήσθη τῶν προαπελθόντων διευθυντῶν αὐτῆς. Κατόπιν ἀνεφέρθη εἰς τὰς πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν ταύτην ἀναφερομένας ἀποφάσεις τῆς ΣΤ' γενικῆς συνελεύσεως τοῦ ΠΣΕ, Βανκοῦβερ 1983, καὶ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς (τοῦ 1984) τοῦ ΠΣΕ: «Συνιστῶμεν ὅπως συνεχισθοῦν αἱ μελέται ἐπὶ τῆς ὀρθοδόξου θεολογικῆς ἐκπαιδύσεως καὶ ἀνευρεθοῦν οἱ πρὸς τοῦτο ἀπαιτούμενοι πόροι» (Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ ΠΣΕ, 1984). Ἐπανελάβε καὶ οὗτος τὰς τρεῖς προσημειωθείσας κατευθύνσεις, τὰς ὑπὸ τῆς ΣΤ' γενικῆς συνελεύσεως πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν ἀναφερομένας, δηλ. 1) τὴν θεολογίαν ὑπὸ τοῦ λαοῦ, 2) τὰ ἐνδιαφέροντα διὰ τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν εἰρήνην, καὶ 3) τὴν ἀνάπτυξιν ἐν τῇ πνευματικότητι. Ἐπίσης ἐτόνισε τὴν ἀνάγκην, α') τοῦ διαλόγου μετὰ τῶν Εὐαγγελιστῶν, β') τῆς συμμετοχῆς εἰς τὴν διαδικασίαν διὰ τὴν ἀποδοχὴν τοῦ ΒΕΜ, γ') τῶν σχέσεων πρὸς τὰς ἐν συσχετισμῷ θεολογίας, δ') τῆς συμμετοχῆς τῶν ἀναπήρων, καὶ ε') τῆς συμ-

μετοχής εις τὸ θεολογικὸν ἔργον τῶν γυναικῶν καὶ τῶν φοιτητῶν, ἀλλὰ παρέλειψε τὸ θέμα τῆς καθόλου συνεργασίας μετὰ τῶν Ὁρθόδοξων. Ὁμίλησε περὶ τῶν ταξιδίων τῶν συνεργατῶν του εἰς τὴν γραμματεῖαν τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τῶν προγραμματιζομένων μέχρι τῆς Ζ' γενικῆς συνελεύσεως τοῦ ΠΣΕ συναντήσεων καὶ συνεδρίων.

Βοηθοὶ γραμματεῖς εἰς τὴν ἐπιτροπὴν εἶναι ἄλλοι δύο, ἡ κ. Ἰωάννα Ἐάκιν, Πρεσβυτεριανή, καθηγήτρια τοῦ σεμιναρίου τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου, ΗΠΑ καὶ ὁ δρ. Ἰωάννης Πόμπη, Ἀγγλικανός, κοσμήτωρ τῆς θεολογικῆς σχολῆς τοῦ πανεπιστημίου τῆς Γκάνα. Οὐδεὶς ὅμως Ὁρθόδοξος. Προγραμματιζόμενα συνέδρια: Ἀσία, Ἀφρική, Εὐρώπη, Καραϊβική. Ὁ δρ. Σαμουήλ Ἀμίρθαμ ἔθιξε καὶ τὸ θέμα τῆς συνεργασίας μετὰ τῶν ἀναλόγων ὀργανῶν τῆς ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας. Τέλος δὲ ἀνεφέρθη εἰς τὴν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆςπραγματοποιήσαν οικονομικὴν βοήθειαν πρὸς τὰς διαφόρους ἀνά τὸν γ' κόσμον θεολογικὰς σχολὰς καὶ ἰδρύματα καὶ γενικώτερον εἰς τὰ οικονομικὰ θέματα.

Μετὰ τὴν ἔκθεσιν τοῦ διευθυντοῦ τῆς ἐπιτροπῆς ἀνεγνώσθησαν διάφορα κείμενα-ἐκθέσεις τεχνικῆς ὑφῆς καὶ ἐπηκολούθησαν αἱ ἐφ' ὄλων τῶν ζητημάτων συζητήσεις.

Ὁ ὑποφαινόμενος συνεχάρη τὸν διευθυντὴν τῆς ἐπιτροπῆς διὰ τὴν ὠραίαν καὶ περιεκτικὴν εἰσήγησιν αὐτοῦ. Εἰς τὴν συνέλειαν εἶπεν ὅτι μετὰ χαρᾶς θὰ ἔβλεπον αἱ ὀρθόδοξοὶ Ἐκκλησίαι καὶ ὁ ὀρθόδοξος θεολογικὸς κόσμος τὴν παρουσίαν καὶ ὀρθόδοξου μέλους εἰς τὴν γραμματεῖαν τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης. Ἐπεσήμανε τὴν ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ΠΣΕ (1984) δοθεῖσαν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν ἐντολὴν περὶ τῆς συνεχίσεως τῶν ἐπὶ τῆς ὀρθόδοξου θεολογικῆς ἐκπαιδεύσεως μελετῶν καὶ ἀνευρέσεως τῶν πρὸς τοῦτο οικονομικῶν πόρων καὶ εἰσηγήθη τὸ δυνατόν τῆς συγκλήσεως ὀρθόδοξου θεολογικοῦ συνεδρίου. Ἀνεφέρθη εἰς τὰ ὀφέλη, τὰ ὁποῖα θὰ προέκυπτον δι' ἀμφοτέρας τὰς πλευρὰς ἐκ τῆς ἐντονωτέρας παρουσίας τῆς ὀρθόδοξου θεολογίας καὶ ἐκ τῆς ἀναπτύξεως σχέσεων τῶν ἀνά τὸν κόσμον ὀρθόδοξων θεολογικῶν σχολῶν καὶ θεολογούντων μετὰ τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης.

Εἰς τεθὲν ἐρώτημα περὶ τοῦ μὴ καταχωρισμοῦ εἰς τὸν προϋπολογισμόν τῆς ἐπιτροπῆς κονδυλίου οικονομικῆς βοήθειας πρὸς οἰκονομικῶς ἀνάγκη θεολογικὴν σχολὴν τοῦ κόσμου, ἐλέχθη ὅτι αἱ ἔχουσαι παρομοίαν ἀνάγκη ὀρθόδοξοὶ θεολογικαὶ σχολαί, π.χ. τοῦ Μπελεμεντίου τοῦ Λιβάνου, τῶν Παρισίων καὶ τῶν ὀρθόδοξων Ἐκκλησιῶν τῶν σοσιαλιστικῶν χωρῶν, λαμβάνουν τὴν εἰς εἶδος καὶ εἰς χρῆμα οικονομικὴν βοήθειαν ἀπὸ μέρους ἄλλων ὀργανῶν τοῦ ΠΣΕ.

Αἱ κατὰ τὴν συνέλευσιν τῆς Μονίμου Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς Θεολογικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ ΠΣΕ ληφθεῖσαι ἀποφάσεις θὰ ἦτο δυνατόν νὰ συνοψισθοῦν ὡς ἑξῆς. Ἡ ἐπιτροπὴ καθώρισε τὸ πρόγραμμα δράσεως αὐτῆς διὰ τὴν

ἐπομένῃ πενταετίαν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δοθεισῶν ὑπὸ τῆς ΣΤ' γενικῆς συνελεύσεως τοῦ ΠΣΕ, Βανκούβερ 1983, καὶ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ΠΣΕ (1984) κατευθύνσεων καὶ τῶν κατὰ τὴν διάρκειαν ταύτης ἐκφρασθεισῶν ἀπόψεων. 1. Ἰδιαίτερα Ἐνδιαφέροντα. α') Ἡ θεολογία ὑπὸ τοῦ λαοῦ. β') Ἡ πνευματικὴ κατάρτισις. 2. Συνεχῆ ἐνδιαφέροντα. α') Θεολογία ἐν συσχετισμῷ. β') Οἰκουμενικαὶ σχέσεις. γ') Ἡ κατὰ τῶν οἰκουμενικῶν κατάρτισις. δ') Ἀλληλεγγύη. 3. Δραῖσις. α') Συνέδρια (μετὰ τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ θεολογικῶν σχολῶν). β') Ἐπισκέψεις. γ') Μέσα ἐπικοινωνίας. δ') Οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις. ε') Συνεργασία μετ' ἄλλων ὑποενοτήτων καὶ γραφείων τοῦ ΠΣΕ. (Ἐπὶ τῶν θεμάτων). Διδασκαλία τοῦ Οἰκουμενισμοῦ καὶ Ἱεραποστολῆ-Εὐαγγελισμοῦ. Αἱ γυναῖκες εἰς τὴν θεολογίαν. Ἡ πνευματικότης. Ἡ διδασκαλία τῆς θρησκείας καὶ τῆς θεολογίας. Τὸ Εὐαγγέλιον καὶ ὁ πολιτισμὸς. Ἡ Ἱερωσύνη. Ἡ συμμετοχὴ εἰς τὴν χρῆσιν τῶν πηγῶν. Φυλετισμὸς καὶ θεολογία.

Ἡ ἐνότης τοῦ ΠΣΕ «Ἐκπαίδευσις καὶ Ἀνανέωσις».

Κατὰ τὰς ἰδίας ἡμέρας, 18-25 Ἀπριλίου 1985, κατὰ τὰς ὁποίας ἡ ὑποενοτῆς ἡμῶν ἐπετέλει τὸ ἔργον τῆς, συνήρχοντο τὰ συνέδρια καὶ ἄλλων ὑποενοτήτων, ὡς εἶναι: 1. Ἐκπαίδευσις. 2. Πρόγραμμα Θεολογικῆς Ἐκπαίδευσως. 3. Ἀνανέωσις καὶ κοινοτικὴ ζωή. 4. Γυναῖκες εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Κοινωνίαν. 5. Νεολαία, τῆς Γ' ἐνότητος τοῦ ΠΣΕ, «Ἐκπαίδευσις καὶ Ἀνανέωσις», συνολικῶς περὶ τὰ 150 πρόσωπα, πρᾶγμα τὸ ὅποιον συμβαίνει πολὺ σπάνια εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἱστορίαν τοῦ ΠΣΕ.

Τοιοτοτρόπως ἐδόθη ἡ εὐκαιρία καὶ διὰ τὴν συνεργασίαν τῶν μελῶν τῶν διαφόρων ἐπιτροπῶν ἐργασίας τῶν ὡς ἄνω ὑποενοτήτων διὰ τῆς κοινῆς καθημερινῆς προσευχῆς-μελέτης τῆς Βίβλου καὶ τῆς οἰκουμενικῆς λατρευτικῆς ἀκολουθίας κατὰ τὴν Κυριακὴν 21 Ἀπριλίου 1985, διὰ τῶν μικτῶν ὁμάδων καὶ διὰ τῶν ἐν ὀλομελείᾳ συνελεύσεων. Ἡ μία ἀπὸ τὰς ἐξ πρωϊνάς προσευχὰς ἐτελέσθη ἀπὸ μέρους τῶν Ὀρθοδόξων. Ἡ κατὰ τὴν Κυριακὴν 21ην Ἀπριλίου 1985 οἰκουμενικὴ λατρευτικὴ ἀκολουθία ἔλαβε χώραν εἰς τὸν καθεδρικὸν ναὸν τῶν εἰς τὸ Μεξικὸν Μεθοδιστῶν, μὲ κύριον ὁμιλητὴν τὸν δρα Αἰμίλιον Κάστρο, γενικὸν γραμματέα τοῦ ΠΣΕ. Εἰς τὰς μικρὰς ομάδας καὶ τὰς ἐν ὀλομελείᾳ συζητήσεις ἐτίθεντο τὰ ἰδιαίτερα ἐνδιαφέροντα τῶν ὡς ἄνω ὑποενοτήτων, ἀλλὰ καὶ ἀνεζητοῦντο τὰ κοινὰ σημεῖα συνεργασίας τούτων μέσα εἰς τὰ πλαίσια τῆς Γ' ἐνότητος «Ἐκπαίδευσις καὶ Ἀνανέωσις», ἐπὶ πλέον δὲ ἐξητάζετο ἡ ὑπαρξίς, ἡ γένεσις καὶ ἡ δράσις τῆς ἐνότητος ταύτης μέσα εἰς ὅλον τὸν μηχανισμόν τοῦ ΠΣΕ.

1. Ἐκπαίδευσις. Ἡ ὑποεπιτροπὴ αὕτη καλύπτει εὐρύτατον κύκλον δράσεως, μὲ πολλὰς θέσεις ἐκτελεστικῶν γραμματέων, ἀλλ' οὐδένα ὀρθοδόξον.

2. Πρόγραμμα Θεολογικῆς Ἐκπαιδεύσεως, ὡς ἄνω. 3. Ἀνανέωσις καὶ Κοινωνικὴ ζωὴ. Αὕτῃ εἶναι μία ἀπὸ τὰς μικροτέρας ὑποενότητας τοῦ ΠΣΕ. Ἐλλείπει ὀρθόδοξος γραμματεὺς. Ἡ συνεργασία τῶν Ὀρθοδόξων εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ταύτην θεωρεῖται σημαντικὴ. Μεταξὺ ἄλλων ἐκτιμῶνται οἱ παράγοντες τῆς ὀρθοδόξου Παραδόσεως, τοῦ μοναχισμοῦ, τῆς λατρείας καὶ τῆς εἰς τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ θεολογίαν θέσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. 4. Γυναῖκες εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Κοινωνίαν. Ἐλλειψὶς ὀρθοδόξου γραμματέως. Ἐπιζητεῖται ἡ ἐκπροσώπησις τῶν γυναικῶν εἰς ὅλας τὰς βαθμίδας τοῦ ΠΣΕ καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὀργάνων διοικήσεως μετὰ μεγαλύτερον ἀριθμὸν ἐκπροσώπων. Πληρестέρα συνεργασία μετὰ τῶν ὀρθοδόξων γυναικῶν καὶ γυναικειῶν ὀργανώσεων. 5. Νεολαία. Διευθυντῆς τῆς ὑποεπιτροπῆς Νεολαίας διωρίσθη ὁ ἱερολ. διάκονος κ. Χαϊκκι Χουττοῦνεν, τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας Φινλανδίας, πρᾶγμα ποῦ συμβαίνει διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ ΠΣΕ. Ἐγένετο λόγος περὶ τοῦ τρόπου συνεργασίας μετὰ τῶν ὀρθοδόξων κινήσεων νεολαίας καὶ τοῦ Συνδέσμου. Οἱ εἰσηγηταὶ τῆς ἐκθέσεως τῆς ὑποεπιτροπῆς Νεολαίας ἔθεσαν ὡς δύο βασικὰ σημεῖα δράσεως διὰ τὴν ὑποενότητα Νεολαίας τὰς ἀρχὰς τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς εἰρήνης.

Κατὰ τὴν ἐπακολουθήσαν συζήτησιν, ὁ ἐκπροσωπῶν τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἐπεσήμανε τὴν ἐκ τῶν σκοπῶν τῆς κινήσεως Νεολαίας ἔλλειψιν τῆς βασικῆς ἐννοίας τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐνότητος, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐξέκίνησαν ὅλαι αἱ κατὰ τὸ παρελθὸν χριστιανικαὶ κινήσεις νεολαίας καὶ αὕτῃ ἡ οἰκουμενικὴ κίνησις καὶ προέτεινε τὴν ἐκ νέου συμπερίληψιν, κατὰ τὸ δυνατόν, ταύτης μέσα εἰς τὸ πρόγραμμα σκέψεως καὶ δράσεως τῆς ὑποενότητος Νεολαίας.

Συμπεράσματα.

Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ θὰ ἠδύναντο νὰ ἐξαχθοῦν ὠρισμένα δεδομένα.

1. Ἡ μεγάλη σημασία, τὴν ὁποίαν διαδραματίζουν διὰ πολλὰς χριστιανικὰς Ἐκκλησίας καὶ ἰδίως τοῦ γ' κόσμου τὰ σύγχρονα προβλήματα τοῦ κόσμου καὶ τὸ περιβάλλον ὡς πρὸς τὴν διατύπωσιν τῶν ἀληθειῶν τῆς θεολογίας καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς μετὰ προσοχῆς παρακολουθήσεως τῶν φαινομένων τούτων ἀπὸ μέρους τῆς ὀρθοδόξου θεολογίας. Ὁ ἐπανατοπισμὸς τῶν στοιχείων τῆς ὀρθοδόξου Παραδόσεως. Ἡ ἀποφυγὴ τῶν δύο σκοπέλων, δηλαδὴ τῶν ριζοσπαστικῶν ἐπὶ τῶν συγχρόνων προβλημάτων τοῦ κόσμου καὶ τῶν ὑπερσυντηρητικῶν ἀπὸ τῆς ἄλλης πλευρᾶς ἀντιλήψεων.

2. Ἡ εἰς πολλὰς ἐπιτροπὰς τοῦ ΠΣΕ ἔλλειψις ὀρθοδόξων ἐκπροσώπων, ὡς ἐκτελεστικῶν γραμματέων εἰς αὐτάς.

3. Ὁ μικρὸς ἀριθμὸς τῶν ὀρθοδόξων ἀντιπροσώπων τῶν Ἐκκλη-

σιῶν-μελῶν τοῦ ΠΣΕ εἰς τὰς ἐπιτροπὰς ἐργασίας τοῦ ΠΣΕ καὶ αἱ συνεχεῖς δυσκολίαι, τὰς ὁποίας ἀντιμετωπίζουσι οὗτοι ὡς πρὸς τὴν παρακολούθησιν τῶν διαδραματιζομένων καὶ τῶν λεγομένων καὶ διὰ τὴν συνεχῆ ἔκφρασιν τῆς ὀρθόξου μαρτυρίας (ἴδε καὶ 2).

4. Ἡ πλήρης, εἰ δυνατὸν, ἐκπροσώπησις τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας δι' ἀντιπροσώπων, ἀκόμη δὲ καὶ συμβούλων καὶ διερμηγνέων αὐτῆς εἰς τὰς διαφόρους ἐπιτροπὰς ἐργασίας τοῦ ΠΣΕ καὶ ἡ ἀπουσία, διὰ διαφόρους λόγους, ἐκτὸς δύο ἢ τριῶν, τῶν ἐκπροσώπων τῶν ἄλλων ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἀπὸ τὰς ἐπιτροπὰς ταύτας.

5. Ἡ λόγῳ τῆς ἀπουσίας τῶν Ὀρθοδόξων ἐκ τῶν διαφόρων βαθμίδων τοῦ ΠΣΕ ἔκδοσις ἐνίοτε θεολογικῶν καὶ ἄλλων κειμένων, μὴ ἀπηχούντων τὰς ὀρθοδόξους ἀπόψεις.

6. Ἡ θετικὴ ὠφέλεια, τὴν ὁποίαν προσφέρουσι αἱ πάσης φύσεως δι-ὀρθόδοξοι διασκέψεις, αἱ καλούμεναι ἀπὸ τὴν δεκαετίαν τοῦ 1970 καὶ ἐξῆς, τῇ συνεργασίᾳ τῶν οἰκείων παρὰ τῷ ΠΣΕ ἐπιτροπῶν ἢ γραφείων καὶ τῶν κατὰ τόπους ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἐπὶ θεμάτων οἰκουμενικῆς καὶ ἄλλης φύσεως καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς συνεχίσεως τῆς παραδόσεως ταύτης.

7. Ἡ ἕνεκα τῶν ὡς ἄνω λόγων ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη τοῦ καταρτισμοῦ τῶν καταλλήλων ὀρθοδόξων στελεχῶν, πρὸς πλήρωσιν τῶν εἰς αὐτοὺς κατὰ καιροὺς εἰς τὰς διαφόρους βαθμίδας τοῦ ΠΣΕ προσφερομένων θέσεων.

8. Ἡ παρουσία, κατὰ τὴν δευτέραν ἐβδομάδα τῶν διαβουλεύσεων, εἰς τὰς συνεδρίας τοῦ γενικοῦ γραμματέως τοῦ ΠΣΕ δρος Αἰμιλίου Κάστρο καὶ ἡ κατὰ διαφόρους περιστάσεις ὑπ' αὐτοῦ δημοσίᾳ ἔκφρασις τῶν ἀπόψεων του ὑπὲρ τοῦ ὑπὸ τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἐπιτελουμένου ἐντὸς τοῦ ΠΣΕ ἔργου, ὑπὲρ τῆς πληρεστεράς ὀρθοδόξου ἐκπροσωπήσεως εἰς τὰς διαφόρους βαθμίδας τοῦ ΠΣΕ καὶ περὶ τῆς σημασίας διὰ τὴν οἰκουμενικὴν κίνησιν τῆς ὀρθοδόξου πίστεως εἰς τὴν Παράδοσιν καὶ εἰς τὸ δόγμα τῆς ἐκ νεκρῶν Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου, τῆς ἀρετῆς τῆς ὑπομονῆς, τῆς ὀρθοδόξου θείας λατρείας, καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς.